

Edgard Varése

Született Párizsban (1883. december 22.), meghalt New Yorkban (1965. november 6.).

Francia születésű amerikai zeneszerző. 1920-as években alkotott egy sor kompozíciót mely ritmikai összetettsége révén rendkívül újító hatású. Az ütősök használata, a szabad atonalitás és a formák alárendeltek a harmonikus haladáshoz vagy a tematikus munkához képest.

Az első világháború előtt meglátta a koncepcióinak fontosságát, a „szervezett hang”-ot (az időtartam fontossága a zenében). A második világháború után rájött az elektronika fontosságára, majd megalkotta az első két legfontosabb szalagmunkáját.

1900-ban kezdett zenét tanulni Giovanni Bolzoni-nál, ekkor már komponált egy operát.

1904-ben elkezdett járni a Schola Cantorum-ba Párizsban, ahol Roussel (komponálás, ellenpont, fuga), Bordes (preklasszikus zene) és d'Indy(vezénylés) tanították. Korai műveire Bordes volt a legnagyobb hatással. 1905-ben otthagyta a Schola-t hogy beálljon a Charles-Marie Widor komponáló osztályába.

1907-ben Párizsból átköltözött Berlinbe. Lenyűgözte Busoni. Berlini időtöltése közben párszor visszalátogatott Párizsba ahol találkozott Rollandal és Debussyvel, kiknek megmutatta Schoenberg atonális munkáit. 1913-ban visszatért Párizsba, a legtöbb kéziratát Berlinben hagyta, melyek megsemmisültek egy raktártűz során. Párizsban érdeklődést mutatott Jean Bertrand elektronikus hangszere, a dynaphone iránt.

1915. december 18-án kiköltözött az USA-ba. New Yorkba érkezése után 11 nappal már jártas volt ottani zenei körökben Berlini ismeretségei révén. Továbbá közreműködött Picabia dadaista folyóiratában. 1917. december 1-jén első amerikai vezénylése: Berlioz: Requiem.

Varése-t gyakran úgy tisztelik mint az elektronikus zene előfutárát, technikák és koncepciók felfedezője, amik meghaladták korát.

1916-ban kijelentette, hogy új hangszerekre van szükség sürgősen.

1939-ben az University of Southern California-ban egy tanulmányban kifejtette a gépek által nyújtott új lehetőségeket: temperált rendszer szabadsága, kiterjesztett hangmagasság mindkét irányba, új hangszínek előállításának lehetősége, kiterjesztett dinamikus spektrum, hang térbeli vetítésének lehetősége, össze nem függő kereszttritmusok. Későbbi ötletei miatt szükséges volt összedolgoznia tudósokkal és mérnökökkel, sokszor beszélt úgy a zenéről, mint művészet-tudományról, melyben ötvöződik a matematikai szigor, a középkori elmélet és a görög filozófia.

Nagy példaképe volt Paracelsus és nem Einstein aki csak Mozartól akart vele mindig beszélni.

Forrás: <http://www.oxfordmusiconline.com>